

ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՐԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԸՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Թ. Տարի, Թիւ 405, Ուրբաթ, 06 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 2017

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՊԱՀՐԷՅՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Չորեքշաբթի, 4 Հոկտեմբեր 2017-ի առաւօտուն, Թեմիս Առաջնորդ Գերպ. Տ. Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպուլեան, ընկերակցութեամբ Ազգ. Վարժարանի Տնօրէն Բժշկ. Ներսէս Սարգիսեանի, Հոգաբարձութեան Ատենապետ Տիար Ֆիլիփ Փաթաթանեանի եւ Ազգ. Վարչութեան անդամ Բժշկ. Յակոբ Սերայտարեանի, այցելեց Քուէթի մօտ Պահրէյնի Թագաւորութեան դեսպանատուն՝ հանդիպում ունենալու Նորին Վսեմութիւն Շէյխ Խալիֆա Պըն Համատ Ալ Խալիֆայի դեսպանին հետ:

Հանդիպան սկիզբը Առաջնորդ Հայր Սուրբը շնորհակալութիւն յայտնեց դեսպանին՝

ընդհարապէս ջերմ վերաբերմունքին եւ գործակցութեան համար, մանաւանդ իսլամ-քրիստոնէայ երկխօսութեան եւ միաստուածեան կրօններու մերձեցման ծիրէն ներս անոր եւ Պահրէյնի Թագաւորութեան կարեւոր նախաաձեռնութիւններուն առնչութեամբ, որոնց շօշափելի արատայայտութիւններէն մէկը եղաւ երկու տարի առաջ Պահրէյնի մէջ գումարուած Միջազգային միջ-կրօնական համագումարը, ուր իր կարեւոր մասնակցութիւնը բերաւ եւ իրայատուկ դրոշմը ձգեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Գահակալ՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսը: Դեսպանը նախ վեր առաւ եւ կարեւորութեամբ շեշտեց Վեհափառ Հայրապետին մասնակցութիւնը վերոնշեալ համագումարին եւ մաղթեց, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

Կաթողիկոսության եւ մանաւանդ Արամ Ա. Վեհափառի լայն փորձառութենէն օգտուելով Պահրէյնի միջ-կրօնական երկխօսութեան ճիգերը յաջողութեամբ պսակուին:

Հանդիպան ընթացքին մասնաւորաբար խօսուեցաւ Քուէյթի Ազգային Վարժարանի եւ անոր առանցքային դերակատարութեան մասին՝ հայեցի կրթութեան եւ սերունդներու պատրաստութեան առումով: Այս իմաստով Ազգ. Վարժարանի տնօրէնը Նորին Վսեմութեան փոխանցեց, որ Քուէյթի Ազգային Վարժարանը հիմնադրուած է տեղւոյն հայ համայնքին կողմէ 1960 թուականին, այսինքն Քուէյթի անկախութեան տարին: Վարժարանը ցարդ լաւագոյնս իրագործած է իր առաքելութիւնը, փաստը հարիւրաւոր շրջանաւարտներն են, որոնք պարծանք ու պատիւ կը բերեն հայ ազգին եւ Քուէյթին: Վարժարանը նաեւ քաղաքակրթութիւններու գործակցութեան կենդանի օրինակն է, որովհետեւ Քուէյթի մէջ համանքի մը կառուցողական գործակցութեան գործնական փաստն է:

Հայ դպրոցը ուսումի եւ կրթութեան ճամբով իր լուսն կը բերէ Քուէյթի զարգացման եւ բարգաւաճման: Ան Նորին Վսեմութեան ներկայացուց զպրոցի զարգացման նպաստող եւ ի գործ դրուող նոր ծրագիրները, ակնկալելով որ Նորին Վսեմութիւնը իր աջակցութիւնը ցուցաբերէ այդ ծրագիրներու իրագործման համար:

Դեսպանը, որ յառաջիկայ օրերուն կարեւոր առաքելութեամբ Պահրէյն պիտի մեկնի, խոստացաւ, որ վերադարձէն անմիջապէս ետք կազմակերպուէ իր Ազգ. Վարժարան այցելութիւնը մօտէն ծանօթանալու դպրոցի գործունէութեանց:

ՈՒՍՈՒՑՉԱՑ ՏՕՆ

Հինգշաբթի, 5 Հոկտեմբեր 2017ին Քուէյթի Ազգային Վարժարանը նշեց Ուսուցչաց Տօնը, ուր գեղարուեստական պատշաճ յայտագրով մը աշակերտները երախտիքի խօսքեր արտասանեցին եւ մեծարեցին ուսուցիչը:

Աւարտին, Վարժարանիս Տնօրէնը իր սրտի խօսքով վեր առաւ ուսուցիչին հսկայ գոհողութիւնն ու ճիգը՝ լաւ մարդ, լաւ հայ եւ կրթուած սերունդ մը պատրաստելու տեսլականով: Ապա անդրադառնալով այս նիւթականացած աշխարհին հաստատեց, որ կրթական մշակներուն գործը պարզ ասպարեզ մը չէ, եւ անոնց հատուցումը միայն հոգեկան բաւարարութիւնն է: Ապա շնորհաւորեց անոնց տօնը եւ թելադրեց յաւելեալ ճիգով ու յանձնարարութեամբ շարունակելու իրենց առաքելութիւնը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Միլան Շթեխ. «Չեխիոյ Իշխանութիւնները Արտօնութիւն Չեն Տուած Ագրպէճանին Չեխական Զինատեսակի Վաճառողներուն»

Պաշտօնական այցելութեամբ Հայաստան գտնուող Չեխիոյ Ծերակոյտի նախագահ Միլան Շթեխ 4 Հոկտեմբերին հանդիպումներ ունեցած է իշխանութեան պետերուն հետ՝ հաստատելով, որ իր երկիրը հետամուտ է Հայաստանի հետ յարաբերութիւններու առաւել զարգացման եւ վստահեցնելով, որ իրենք զենք չեն վաճառած Ագրպէճանին:

Նախագահ Սերժ Սարգսեանի հետ հանդիպումին ընթացքին վերջինս յոյս յայտնած է, որ Միլան Շթեխի Հայաստան այցելութիւնը արդիւնաւետ կ'ըլլայ՝ ամրապնդելով երկու երկիրներուն միջեւ առկայ բարեկամական յարաբերութիւնները: Հանրապետութեան Նախագահը ընդգծած է, որ Հայաստան Չեխիան կը նկատէ բարեկամ երկիր, վստահելի գործընկեր եւ հետաքրքրուած է համագործակցութեան ամրապնդումով ու տարբեր բնագաւառներու մէջ ընդարձակումով:

Սերժ Սարգսեան դիտել տուած է, որ երկու բարեկամ երկիրները կայուն քաղաքական երկխօսութիւն ունին բոլոր մակարդակներուն վրայ: Ան մեծապէս կարեւոր նկատած է խորհրդարանական դիւանագիտութեան դերը այդ երկխօսութեան շարունակական զարգացման մէջ՝ նշելով, որ հայ-չեխական յարաբերութիւններու օրակարգի հարստացման ու յառաջ մղումին առումով իր ծանրակշիռ տեղը ունի միջխորհրդարանական համագործակցութիւնը:

Միլան Շթեխ եւս ընդգծած է, որ Չեխիոյ եւ Հայաստանի միջեւ յարաբերութիւնները կը գտնուին բարձրագոյն մակարդակի վրայ՝ նկատի ունենալով երկու երկիրներուն բարձր ղեկավարութեան աշխուժ կապերն ու փոխըմբռնումը, ինչպէս նաեւ օրէնսդիր եւ գործադիր մարմիններու արդիւնաւետ համագործակցութիւնը: Ըստ անոր, քաղաքական յարաբերութիւններու այս բարձր մակարդակը պէտք է համալրել նաեւ առեւտրատնտեսական աշխուժ կապերով, որոնց առնչութեամբ որոշ աշխատանքներ կը տարուին արդէն: Ան տեղեկացուցած է, որ իր գլխաւորած պատուիրակութեան հետ Հայաստան կ'այցելեն նաեւ չեխ գործարարներ, որոնք հանդիպումներ պիտի ունենան հայ գործընկերներու հետ, պիտի ծանօթանան Հայաստանի տնտեսութեան կարելիութիւններուն եւ շուկայի պահանջներուն:

Չեխիոյ Ծերակոյտի նախագահը յատուկ կերպով անդրադարձած է նաեւ Ագրպէճանին չեխական զինատեսակի վաճառքի աղմկայարոյց նիւթին՝ շեշտելով, որ այդ վաճառքը կատարողներուն արտօնութիւն չեն տուած Չեխիոյ իշխանութիւնները, որոնք ներկայիս հետաքննութիւն կը կատարեն՝ գիտնալու, թէ ինչպէ՛ս տեղի ունեցած է այդ գործարքը:

Հանդիպման ընթացքին միտքեր փոխանակուած են նաեւ շրջանային եւ միջազգային արդի ինդիւրներու ու մարտահրաւերներու մասին՝ շեշտը դնելով արցախեան տագնապի լուծման վրայ: Չեխիոյ Ծերակոյտի նախագահը ընդգծած է, որ իր երկիրը կ'աջակցի ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներուն ջանքերուն եւ համոզուած է, որ անիկա պէտք է լուծուի բացառապէս խաղաղ ուղիով:

Չեխական զենքերուն՝ Ագրպեյճանին վաճառքի մասին յայտարարութիւն կատարուած է նաեւ Հայաստանի խորհրդարանին մէջ Միլան Շթեխի տուած մամլոյ ասուլիսին ընթացքին: Ան շեշտած է, որ Չեխիան չէ, որ չեխական զենքերը վաճառած է Ագրպեյճանին: «Չեխիոյ Հանրապետութիւնը կը յարգէ այն առեւտրական արգելքը, որ դրուած է այդպիսի վտանգաւոր երկիրներու վրայ, եւ չեմ հասկնար՝ ինչպէ՛ս չեխական զենքերը հասած են Ագրպեյճան, բայց կը հաւաստիացնեմ, որ Չեխիոյ իշխանութիւններն ու կառավարութիւնը ատոր համաձայնութիւն չեն տուած», հաստատած է ան:

Մ. Շթեխ նաեւ անդրադարձած է Հայաստանի մէջ մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան ու ժողովրդավարութեան բարձր մակարդակին: «Մենք Հայաստանը կը նկատենք ժողովրդավար երկիր, ուր ազատ, անկախ ընտրութիւններ տեղի կ'ունենան, եւ ուր կայ խօսքի ազատութիւն», ըսած է ան: Չեխիոյ պաշտօնատարը նաեւ կարեւոր նկատած է հայ-չեխական գործարարական հաւաքի բացումը՝ ընդգծելով, որ հայ-չեխական համագործակցութիւնը կրնայ ծաւալիլ տարբեր բնագաւառներու մէջ եւ նպաստել երկու երկիրներու տնտեսութեան զարգացման:

Չեխիոյ Ծերակոյտի նախագահը հանդիպում ունեցած է նաեւ վարչապետ Կարէն Կարապետեանին հետ, որ դիտել տուած է, թէ Չեխիան Եւրոպայի մէջ Հայաստանի կարեւորագոյն գործընկերներէն մէկն է, եւ Հայաստանը հետամուտ է ընդլայնելու ու խորացնելու համագործակցութիւն՝ երկկողմանի եւ բազմակողմանի ձեւաչափով:

Կարէն Կարապետեան գոհունակութիւն յայտնած է հայ-չեխական քաղաքական յարաբերութիւններու մակարդակէն եւ երկկողմանի գործընկերութեան ծիրին մէջ կարեւոր նկատած է Եւրոպական Միութեան հետ համագործակցութիւնը, մասնաւորապէս՝ Արեւելեան գործընկերութեան ձեւաչափով: Ան վստահութիւն յայտնած է, որ Նոյեմբերին Պրիսթեյի մէջ ստորագրուելիք Համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագիրը որակական նոր մակարդակի կը հասցնէ Հայաստանի գործընկերութիւնը Եւրոպական Միութեան եւ անդամ երկիրներուն հետ:

Վարչապետը անհրաժեշտ նկատած է տնտեսական հարցերով Հայ-չեխական միջկառավարական յանձնախումբի աշխուժ եւ առարկայական գործունէութիւնը: «Թէեւ 2016 թուականին հետ բաղդատած 2017-ին ունինք երկկողմանի առեւտրական շրջանառութեան 60 առ հարիւրի աճ, բայց եւ այնպէս այս թիւերը շատ հեռու են այն ներուժէն, զոր մենք ունինք», ըսած է ան:

Հայաստանի վարչապետը համոզում յայտնած է, որ Երեւանի եւ Փրակայի միջեւ ուղիղ օդային կապի վերականգնումը կրնայ խթանել առեւտրատնտեսական յարաբերութիւններն ու զբօսաշրջութեան բնագաւառին մէջ գործակցութիւնը:

Վարչապետը բարձր գնահատած է Չեխիոյ խորհրդարանի Ներկայացուցիչներու տան կողմէ 25 ապրիլ 2017-ին Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման բանաձեւի ընդունումն ու Չեխիոյ հաւասարակշռուած դիրքորոշումը Արցախի տագնապի լուծման մէջ՝ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներուն եւ Եւրոպական Միութեան ընդհանուր դիրքորոշման համահունչ:

Չեխիոյ Ծերակոյտի նախագահը նշած է, որ Չեխիան կը հետեւի Հարաւային Կովկասի քաղաքական իրավիճակին եւ կը փորձէ բոլոր ձեւերով աջակցիլ Հայաստանին՝ տարբեր

բնագուառներու մէջ բարեփոխումներու իրականացման եւ հետագայ զարգացման նպատակով: Մ. Շթեխ եւս գոհունակութիւն յայտնած է քաղաքական յարաբերութիւններու մակարդակէն եւ անհրաժեշտ նկատած առեւտրատնտեսական կապերու խորացման ուղղութեամբ առկայ ներուժի լիարժէք գործածութիւնը:

Ան համոզում յայտնած է, որ Հայաստան-Եւրոպական Միութիւն նոր համաձայնագիրի ստորագրութիւնը դրական արդիւնքներ պիտի տայ:

Միլան Շթեխը այցելած է նաեւ Ծիծեռնակաբերդ, ուր յայտարարած է. «Ես կը մաղթեմ, որ Հայաստան երբեք նման ոճրագործութիւն, ցեղասպանութիւն չտեսնէ, երբեք ճնշուած չըլլայ: Հայերը շատ ընկերային ու բարեկամական ազգ են եւ արժանի են անկախ ու խաղաղ կեանքի»:

Ան ծաղիկներ գետեղած է անմար կրակին մօտ եւ լռութեամբ յարգած սուրբ նահատակներու յիշատակը, նաեւ այցելած է Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան-հիմնարկ, ծանօթացած Հայոց ցեղասպանութիւնը հաւաստող փաստաթուղթերուն ու վաւերագիրներուն:

Ան արձանագրած է յուշամատենին մէջ՝ յայտնելով, որ հայ ազգը անցեալին շատ կորուստներ ունեցած է եւ աւելցուցած, որ Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիրին մէջ բազմաթիւ հայերու հոգիներուն պատմութիւնը ամփոփուած է:

Արցախի Մէջ. Նախագահ Սահակեանը ԵԱՀԿ Մինսքի Խմբակի Ամերիկացի Համանախագահին Ներկայացուցած է Սահմանին Տիրող Իրավիճակը

Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Բակո Սահակեան 4 Հոկտեմբերին ընդունած է նոյն օրը ճանաչողական այցելութեամբ Արցախ հասած ԵԱՀԿ-ի Մինսքի Խմբակի ամերիկացի նոր նշանակուած համանախագահ Էնտրու Շոֆըրը:

Երկրին ղեկավարը շնորհաւորած է համանախագահը նոր պաշտօնին նշանակուելու առիթով եւ մաղթած արդիւնաւէտ աշխատանք:

Հանդիպումին քննարկուած են Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը, սահմաններուն տիրող իրավիճակը եւ շրջանային հոլովոյթներուն վերաբերող հարցեր:

Երկուստեք կարելոր նկատուած է Մինսքի Խմբակի շրջագիծին մէջ տագնապի խաղաղ լուծման եւ այս ուղղութեամբ հետեւողական աշխատանքներու իրականացման անհրաժեշտութիւնը:

Հանդիպում՝ Արցախի Պաշտպանութեան Բանակի Հրամանատարին Հետ

Արցախի պաշտպանութեան նախարարութեան լրատուական ծառայութիւնը կը հաղորդէ, որ 4 Հոկտեմբերին Արցախի Հանրապետութեան պաշտպանութեան նախարար, պաշտպանութեան

բանակի հրամանատար, զորավար Լեւոն Մնացականեան ընդունած է ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ամերիկացի նոր նշանակուած համանախագահ Էնտրու Շոֆրըրը:

Հանդիպումին բանակի հրամանատարը շնորհաւորած է ամերիկացի համանախագահը իր պաշտօնին ստանձնման առիթով եւ յաջողութիւն մաղթած իր առաքելութեան իրականացման գործին մէջ: Այնուհետեւ Արցախի Հանրապետութեան պաշտպանութեան նախարարը անդրադարձած է արցախեան-ազրպէյճանական հակամարտ զօրքերու շփման գիծին մէջ տիրող իրադրութեան եւ անկէ բխող զարգացումներուն:

Հանդիպումին ներկայ էր նաեւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահի օգնական Ալամանտա Կրիպին:

Աղուան Վարդանեանը՝ Փոխնախարարին. «Արցախին Կը Վերաբերի՝ Ռուսիոյ Եւ Հայաստանի Միացեալ Ուժերու Մասին Համաձայնագիրը»

Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովին մէջ կը քննարկուի «Հայաստանի Հանրապետութեան զինուած ուժերու եւ Ռուսիոյ զինուած ուժերու զօրքերու միացեալ խմբաւորման մասին» Հայաստանի եւ Ռուսիոյ միջեւ կնքուած համաձայնագիրը վաւերացնելու հարցը: Հիմնական զեկուցումով հանդէս եկաւ պաշտպանութեան փոխնախարար Արտակ Զաքարեան:

Ազգային ժողովի ՀՅԴ խմբակցութեան քարտուղար Աղուան Վարդանեան նշեց, որ նախագիծին մէջ երկու հասկացութիւն կայ՝ «տարածաշրջան» եւ «նախայարձակումի անմիջական սպառնալիք», ապա հարց ուղղեց Զաքարեանին, թէ ատիկա որքանով կը

վերաբերի Արցախին: «Ես կ'ուզեմ հասկնալ՝ այս սահմանումները, այս հասկացութիւնները որքանով կ'առնչուին Արցախին, Արցախի տարածքին, Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին, Արցախի սահմաններուն, մենք ինչպէ՛ս կ'ընկալենք ասիկա», հարցուց ան:

Զաքարեան պատասխանեց, որ այս համաձայնագիրը միացեալ գործողութիւններ կ'ենթադրէ Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքին նկատմամբ անմիջական սպառնալիքի ու նախայարձակման եւ Ռուսիոյ տարածքին նկատմամբ անմիջական սպառնալիքի ու նախայարձակման պարագային: «Տուեալ պարագային համաձայնագիրը կը վերաբերի միայն Հայաստանի տարածքին նախայարձակման կամ անմիջական սպառնալիքին», ըսաւ ան:

Վարդանեան արձագանգեց, որ հարց կը յառաջանայ, քանի որ «տարածաշրջան» բառակապակցութիւնը մեկնաբանուած է հաւաքական անվտանգութեան կովկասեան տարածաշրջան ձեւով: «Կովկասեան տարածաշրջանին մէջ հասկնալի է, թէ ի՛նչ կը մտնէ», ըսաւ ան:

«Խնդիրը ելակետային է: Հարաւային ռազմական շրջանի խնդիրներէն մեկնելով՝ Հարաւային Կովկասը կը նկատուի ընդհանուր տարածաշրջան, բայց մեր պարագային մենք հարցին վերաբերեալ ունինք այլ մօտեցում, այդ պատճառով ալ «տարածաշրջան» բառակապակցութիւնը այլ ձեւակերպում ստացած է», պատասխանեց Զաքարեան:

Տինքի Սպանութենէն 15 Օր Առաջ Հայալ Հանդիպումներ Ունեցած Է Հետախուզական Կոմիտէի Անդամներու Հետ

Երեքշաբթի Պոլսոյ մէջ տեղի ունեցած է Հրանդ Տինքի սպանութեան գործով հերթական դատական նիստը, որուն ընթացքին պաշտպանական ճառ արտասանած է մեղադրեալներէն «Ֆոքս Թի.Վի.» թրքական ծառայութեան տնօրէն, լրագրող Էրճան Կիւն:

Նախորդ դատական նիստին ընթացքին ան պատմած էր, թէ ինչպէ՛ս Տինքի սպանութենէն ետք մամուլին մէջ տարածուած մարդասպան Օկիւն Սամասթի՝ թրքական դրօշով լուսանկարներն ու տեսագրութիւնը: Յիշեցնենք, որ Էրճան Կիւն այն լրագրողն է, որ առաջինը տարածած է այդ տեսագրութիւնն ու լուսանկարները:

«Ակօս» կը գրէ, թէ Կիւն պատմած է, որ իր ձեռքակալութենէն ետք ան կիսազինուորական ոստիկանութեան նախկին աշխատակիցներէն մեկէն տեղեկացած է, որ Տինքի գործով մեղադրեալներէն Եասին Հայալը սպանութենէն 15 օր առաջ աշխուժ կապի մէջ եղած է Հետախուզական կոմիտէին հետ եւ պարբերաբար այցելած է կառոյցի գործակալներէն մեկուն:

«Կիսազինուորական ոստիկան Վայսել Շահին ըսաւ, որ լսած է, թէ Հայալը Տրապիզոնի մէջ կու գայ-կ'երթայ Հետախուզական կոմիտէ եւ յանձնարարութիւն ստացած է: Ատիկա տեղի ունեցած է սպանութենէն տակաւին 15 օր առաջ: Իսկ թէ ի՞նչ յանձնարարութիւն ստացած է՝ կիսազինուորական ոստիկանը չի գիտեր: Ըսաւ՝ չեմ ուզեր զիս խնդիրներու մէջ մտցնել», պատմած է Կիւն:

2012-ին Հրանդ Տինքի սպանութեան կազմակերպման մեղադրանքով ցլեանս բանտարկութեան դատապարտուած Եասին Հայալ նամակ գրած էր դատարան՝ պնդելով, որ սպանութեան գլխաւոր մեղաւորը գործով արդարացուած Էրհան Թունճելն է: 2013-ի Հոկտեմբերին Պոլսոյ մէջ ձերբակալուած Էրհան Թունճելը ձերբակալութենէն ետք յայտարարած էր, որ ան կը վճարէ պետութեան համար կատարած ծառայութեան գինը:

Թունճել իր կարգին նիստի ընթացքին ամբողջ մեղքը բարդած է ոստիկանութեան քրեական հետախուզութեան վարչութեան բարձրաստիճան պաշտօնեաներուն վրայ:

www.armenianprelacykw.com

Հաւանական Է Եւրոպական Միութեան Հետ Համաձայնագիր Կնքել Եւ Չարգացնել Փոխադարձ Գործակցութիւնը

Նախագահ Մերժ Սարգսեան Չորեքշաբթի օր ընդունած է Եւրոպական Միութեան Խորհուրդի Քաղաքական եւ անվտանգութեան հարցերով կոմիտէի պատուիրակութիւնը՝ կոմիտէի նախագահ Վալթըր Սթիւրնսի գլխաւորութեամբ: Պատուիրակութեան կազմին մէջ էին Պրիւքսելի մէջ հաւատարմագրուած Եւրոպական Միութեան 28 երկիրներէ դեսպաններ եւ կոմիտէի ներկայացուցիչներ:

Այցելութեան նպատակն է՝ քննարկել Հայաստան-Եւրոպական Միութիւն յարաբերութիւններու ընթացքն ու հեռանկարները՝ նոր շրջանակային համաձայնագրի բանակցութիւններու աւարտին լոյսի տակ, ծանօթանալ իրավիճակին, ինչպէս նաեւ անդրադառնալ Արեւելեան գործընկերութեան յառաջիկայ վեհաժողովի օրակարգային հարցերուն, միտքեր փոխանակել Հարաւային Կովկասի շրջանի ընդհանուր քաղաքական եւ անվտանգութեան խնդիրներու եւ մարտահրաւերներու շուրջ:

Հանրապետութեան նախագահը ողջունած է հիւրերը եւ կարելորդ նկատած է նման ձեւաչափով հանդիպումներն ու քննարկումները, որոնք, նախագահին համոզումով, լաւ կարելիութիւն են անմիջականօրէն քննարկելու երկկողմանի հետաքրքրութիւն ներկայացնող բոլոր հարցերը:

Եւրոպական Միութեան Խորհուրդի Քաղաքական եւ անվտանգութեան հարցերով կոմիտէի նախագահը ընդգծած է, որ Եւրոպական Միութիւնը մեծ կարելորութիւն կու տայ Արեւելեան գործընկերներու, այդ կարգին՝ Հայաստանի հետ յարաբերութիւններուն եւ ուրախ է, որ Հայաստանը նախաստորագրած է Միութեան հետ Համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագիրը, ինչ որ, ըստ անոր, ցոյց կու տայ, որ կարելի է Եւրոպական Միութեան հետ համաձայնագիր կնքել եւ զարգացնել փոխադարձ գործակցութիւնը՝ ըլլալով Եւրասիական տնտեսական միութեան անդամ: Ան շեշտած է, որ միութեան կողմէ Արեւելեան գործընկերութեան շրջագիծին մէջ իրականացուող քաղաքականութիւնը որեւէ մէկուն դէմ ուղղուած չէ:

Անդրադառնալով Լեոնային Ղարաբաղի տագնապի խաղաղ լուծման՝ Վալթըր Սթիւրնս ընդգծած է, որ Եւրոպական Միութիւնը կ'աջակցի ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներու ջանքերուն:

www.aztarar.com

Նախարար Վիգեն Սարգսեան Ընդունած Է Եւրոպական Միութեան Ներկայացուցիչները

5 Հոկտեմբերին Հայաստանի Հանրապետութեան պաշտպանութեան նախարար Վիգեն Սարգսեան ընդունած է Հայաստան գտնուող Եւրոպական Միութեան քաղաքական եւ անվտանգութեան կոմիտէի ներկայացուցիչները:

Հանդիպումի ընթացքին կողմերը քննարկած են Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Եւրոպական Միութեան միջեւ համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագիրի շրջագիծին մէջ կողմերու պաշտպանական համագործակցութեան հեռանկարները:

Անդրադարձ կատարուած է նաեւ շրջանային անվտանգութեան միջավայրին, կարելոր նկատուած է առկայ տագնապները խաղաղ միջոցով եւ միջազգային իրաւունքի չափանիշներուն համահունչ լուծելու անհրաժեշտութիւնը:

Թուրքիա Արցախի Չայցելելու Կոչ Կ'ուղղէ

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը 4 Հոկտեմբերին դարձեալ կոչ ուղղած է երկրի քաղաքացիներուն, որ Արցախ չայցելեն: «Երկիր» կը հաղորդէ, որ այս մասին կը տեղեկացնէ «Էրմենիհապեր» կայքը:

«Առանց Ազրպէյճանի իշխանութիւններուն արտօնութեան՝ գրաւեալ տարածքներ այցելութիւնը ո՛չ միայն կը հակասէ միջազգային իրաւունքին, այլեւ կ'առաջնորդէ շարք մը պատժամիջոցներու՝ համաձայն ազրպէյճանական օրէնքներուն», նշուած է յայտարարութեան մէջ:

Նախարարութիւնը նաեւ յիշեցուցած է, որ Թուրքիոյ այն քաղաքացիները, որոնք ապօրինաբար կ'այցելեն Արցախ, հիւպատոսական աջակցութիւն պիտի չվայելեն:

Յիշեցնենք, որ այս գծով Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը իր առաջին յայտարարութիւնը տարածած էր անցած 29 սեպտեմբերին՝ հակադարձելով չորս թուրք գործիչներու ու մտաւորականներու Արցախ այցելութեան եւ շեշտելով, որ անոնք այդ այցելութիւնը իրականացուցած են առանց պետական մարմիններու հետ խորհրդակցելու:

Ըստ սովորութեան, Պաքու Արցախ այցելած թուրքերը ձերբակալելու համար դիմած էր Թուրքիոյ համապատասխան կառոյցներուն: Թուրք գործիչները, «Արեւմտահայոց ազգային համագումար» միջազգային ոչ կառավարական կազմակերպութեան համանախագահ Արագած Ախտեանի նախաձեռնութեամբ՝ 22 սեպտեմբերին այցելած էին Արցախ եւ Ստեփանակերտի մէջ մասնակցած էին մամլոյ ասուլիսի մը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Թուրքիան Չ'ողջուներ Քաթալունիոյ Անկախութեան Հանրաքուէն

Թուրքիան չ'ողջուներ Քաթալունիոյ անկախութեան հանրաքուէն եւ կարելոր կը նկատէ Սպանիոյ տարածքային ամբողջականութեան պահպանումը: Թրքական «Էնսոնհապեր» կայքը կը հաղորդէ, որ այս մասին յայտարարած է Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Հիւսէյն Միւֆթիօղլու:

«Մենք իբրեւ հիմ կ'ընդունինք Սպանիոյ տարածքային ամբողջականութեան նկատմամբ յարգանքն ու երկրի օրէնքներուն գործադրումը», ըսած է ան՝ կոչ ուղղելով խուսափելու Քաթալունիոյ մէջ բռնութեան կիրարկումէն:

Միւֆթիօղլու շեշտած է, որ Սպանիան եւ Թուրքիան հրաշալի յարաբերութիւններ ունին, եւ Թուրքիոյ մէջ յոյս ունին, որ բարեկամ երկրին մէջ գոյութիւն ունեցող խնդիրները շուտափոյթ լուծում ստանան:

Մինչ Ժուլանին Ծանօթէն Վիրաւորուած Է. Ռուսական Օդուժը Սուրիոյ Մէջ Ռչնչացուցած Է Ժապհաթ Նուսրայի Հրամանատարութիւնը

Ռուսական օդուժը Սուրիոյ մէջ կատարած իր յատուկ գործողութեան ընթացքին ոչնչացուցած է Ժապհաթ Նուսրայի հրամանատարութիւնը: «ՌԻԱ Նովոսթի» կը հաղորդէ, որ այս մասին յայտնած է Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Իկոր Քոնաշենքով:

Քանի մը անկախ աղբիւրներու տեղեկութիւններուն համաձայն, Ժապհաթ Նուսրայի ղեկավար Ապու Մոհամետ Ժուլանի վիրաւորուած է: Ան կորսնցուցած է ձեռքը. անոր վիճակը այժմ ծանր է:

Ռուսական օդուժը նաեւ ոչնչացուցած է խմբաւորման 12 մարտական հրամանատարներ, ներառեալ Ժուլանիի սերտ օգնական՝ խմբաւորման անվտանգութեան ծառայութեան ղեկավար Ահմետ Կիզային:

Բացի ատկէ, ոչնչացուած է աւելի քան 50 զինեալ: 10 այլ զինեալներ ալ ստացած են միջին եւ ծանր կարգի վէրքեր:

Քոնաշենքովի համաձայն, հարուածին մասին որոշումը տրուած է տարբեր միջոցներով ահաբեկիչներու ժամանումը եւ անոնց խորհրդակցութեան սկսելու մասին տեղեկութիւնը հաստատելէ ետք:

Գործողութեան մասնակցած են «Սու-34» եւ «Սու-35» տիպի օդանաւեր:

Իրան Եւ Թուրքիա Քրտական Մարզի Հանրաքուէն Չեղեալ Կը Նկատեն Եւ Կը Չօրակցին Իրաքեան Կառավարութեան Քայլերուն

Իրան եւ Թուրքիա յայտնեցին, որ անհրաժեշտ է յարգել Իրաքի սահմանադրութիւնը, գերիշխանութիւնը եւ տարածքային ամբողջականութիւնը՝ յայտարարելով, որ կը մերժեն «անօրինական հանրաքուէն, որ կազմակերպած էր Իրաքի Քիւրտիստան մարզը»:

Իրանի եւ Թուրքիոյ նախագահներ Հասան Ռուհանի եւ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան միացեալ հաղորդագրութիւն մը հրապարակելով յայտնեցին, որ Թեհրան եւ Անգարա Քրտական ինքնավար մարզի հանրաքուէն չեղեալ կը նկատեն եւ կը զօրակցին երկրին միութիւնը պահպանելու իրաքեան կառավարութեան քայլերուն:

Հաղորդագրութիւնը հրապարակուեցաւ Չորեքշաբթի օր՝ Էրտողանի Թեհրան կատարած այցելութեան աւարտին: Էրտողան Թեհրանի մէջ հանդիպում ունեցաւ Իրանի գերագոյն հոգեւոր պետ այաթոլլա Ալի Խամենէիի հետ եւ մասնակցեցաւ երկու երկիրներու տնտեսական, առևտրական ու ռազմավարական գործակցութեան վերաբերող ժողովներու:

Իրան-Թուրքիա միացեալ հաղորդագրութիւնը կոչ ուղղեց գործակցելու Քրտական աշխատաւորական կուսակցութեան եւ անոր իրանեան թեւին երկու երկիրներու սահմաններուն վրայ ծաւալած «անօրինական շարժումներուն» դէմ:

Երկու նախագահները նաեւ անդրադարձան Սուրիոյ տագնապին՝ շեշտելով սուրիական հողերուն միութեան ու գերիշխանութեան նկատմամբ իրենց յանձնառութիւնը, եւ թէ տարակարծութիւնները «կը լուծուին միայն քաղաքականութեան ճամբով»:

Հաղորդագրութիւնը նաեւ նշեց, որ Իրանի հիւլէական թղթածրարին շուրջ գոյացած համաձայնութիւնը միջազգային հարցերու լուծման մէջ դիւանագիտական բնորդ մըն է, որուն պէտք է յանձնառու ըլլալ:

Նշենք, որ Էրտողանի Իրան այցելութեան նպատակը երկու երկիրներուն միջեւ առևտրական շրջանառութիւնը եռապատկելով 2018-ին 30 միլիարդ տոլարի հասցնելն է:

Քաթալոնիա Քանի Մը Օրուան Ընթացքին Պիտի Յայտարարէ Իր Անկախութիւնը Սպանիայէն

Քաթալոնիան քանի մը օրուան ընթացքին պիտի յայտարարէ իր անկախութիւնը Սպանիայէն: Այս մասին «Պի.Պի.Մի.»-ին հետ հարցազրոյցի ընթացքին ըսած է Քաթալոնիոյ ղեկավար Քարլես Փուչտեմոն:

Ըստ անոր, կառավարութիւնը «պիտի գործէ այս շաբթուան վերջը կամ յաջորդ շաբթուան սկիզբը»:

Այն հարցումին, թե՞ դեկավարը ի՞նչ պիտի ընէ, եթէ Սպանիոյ կառավարութիւնը միջամտէ, Փուչտեմոն պատասխանած է, թէ ատիկա «պիտի ըլլայ սխալ մը, որ պիտի փոխէ ամէն ինչ»: Ան նաեւ ըսած է, որ այժմ Մատրիտ եւ Քաթալոնիոյ կառավարութիւնը չեն հաղորդակցիր:

Քաթալոնիոյ խորհրդարանը Չորեքշաբթի օր իր նիստին ընթացքին որոշած է, որ 9 Հոկտեմբերին տեղի պիտի ունենայ Քաթալոնիոյ խորհրդարանի նիստը, որուն ընթացքին կրնայ սկսիլ անկախութեան հռչակման հոլովոյթը:

Ըստ սպանական «Էլմուտո» կայքի տեղեկութեան, «Միասին «Այո»-ի օգտին» խմբակցութեան դեկավար Լուիս Քորումինաս յայտնած է, թէ խորհրդարանը պիտի քննարկէ հետեւանքները հանրաքուէին, որ տեղի ունեցաւ 1 Հոկտեմբերին: Խորհրդարանին մէջ խօսք պիտի արտասանէ Ժեներալիթէթի (կառավարութեան) դեկավար Քարլես Փուչտեմոն: Քորումինաս չէ բացատրած, թէ կառավարութեան նիստին պիտի ներկայացուի՞ արդեօք Քաթալոնիոյ անկախութեան հռչակագիրը, սակայն ըսած է, որ նիստին նպատակը «հանրաքուէի մասին օրէնքի կիրարկումն է», որ խորհրդարանը ընդունած է 7 սեպտեմբերին:

Այս փաստաթուղթին գործողութիւնը աւելի ուշ կասեցուցած է Սպանիոյ Սահմանադրական դատարանը:

Միւս կողմէ, Եւրոպական յանձնաժողովի փոխնախագահ Եւրքի Քաթայնէ Սթրազպուրկի մէջ լրագրողներուն հետ հանդիպման ընթացքին յայտնած է, որ Եւրոպական յանձնաժողովը չի քննարկէր Քաթալոնիոյ հետ կապուած իրավիճակի կարգաւորման հարցին մէջ միջնորդի դեր կատարելու կարելիութեան հարցը:

Ան նոյն ատեն յատուկ կերպով ընդգծած է՝ Եւրոպական յանձնաժողովը յոյս ունի, որ «կողմերը պիտի կարենան լուծել յառաջացած խնդիրները»:

«Երեքշաբթի մենք քննարկած ենք միայն այն, ինչ որ տեղի ունեցած է Քաթալոնիոյ մէջ, հաւաքած ենք անհրաժեշտ տեղեկութիւն: Սակայն քանի որ յանձնաժողովը չի մասնակցիր այդ իրավիճակի կարգաւորման, մենք չենք քննարկած, թէ ի՞նչ կարելի է ընել կամ ի՞նչ պէտք է ընել յանձնաժողովը: Յոյս ունինք, որ կողմերուն ներկայացուցիչները նստին բանակցութիւններու սեղանի շուրջ, քննարկեն իրավիճակն ու գտնեն անհրաժեշտ որոշում», ըսած է Քաթայնէ:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Չէտրը Նոուրթ յայտնեց, որ իր երկիրը ցաւ կը զգայ կիրակի օր Քաթալոնիոյ մարզի իշխանութիւններուն անկախութեան հանրաքուէ կազմակերպել արգիլելու սպանական ապահովական ուժերու փորձի ընթացքին մեծաթիւ վիրաւորներու արձանագրուելուն համար:

Նոուրթը ըսաւ. «Տակաւին կը շարունակենք ըսել, թէ բոլոր կողմերը կը քաջալերենք իրենց քաղաքական տարակարծութիւնները լուծելու առանց բռնարարքներու եւ սպանական օրէնքին համահունչ կերպով»:

ԱՆՆՄԱՆԱԸ

«Ապառաժ»-ի Խմբագրական. Ի Խնդիր Հայկական Աշխարհի Անվտանգութեան Ու Զարգացման

Վերջին երկու շաբաթների ընթացքում քաղաքական իրադարձություններն իրար յաջորդեցին բաւականին սրընթաց: Նախ՝ տեղի ունեցաւ Հայաստան-սփիւռք 6-րդ համագումարը, համագումարը դեռ չաւարտուած՝ Հայաստանի ու Ազրպէյճանի նախագահները ելոյթ ունեցան ՄԱԿ-ի ամպիոնից, նոյն ընթացքում հանդիպեցին երկու երկրների արտաքին գործերի նախարարները, Միացեալ Նահանգների Միշիկըն նահանգը ճանաչեց Արցախի անկախութիւնը, Արցախում ձեւաւորուեց կառավարութիւն եւ, փաստօրէն, գործնականում երկրի կառավարման համակարգը փոխուեց: Այս բոլորը՝ հայկական իրականութեանն ուղղակի առնչուող խնդիրների շարքից:

Միջազգային առումով, յիշատակելի են դեռեւս շարունակուող՝ «Ազրպէյճանի լուացքատան» շղթայական բացայայտումներն ու սպասուելիք հետեւանքները, իսկ առաւել կարեւոր իրադարձութիւնները Իրաքի քրտական մարզի եւ Քաթալոնիայի անկախութեան հանրաքուէներն են:

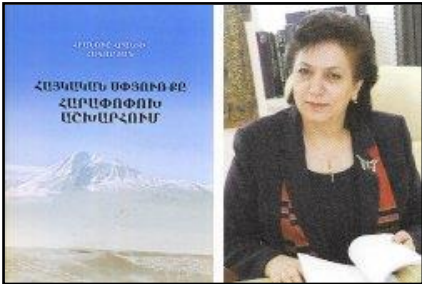
Այս բոլոր իրադարձութիւններին համապարփակ դիտանկիւնից նայելով՝ տեղին է մատնանշել, որ համաշխարհային մթնոլորտում հակումները դէպի հայանպաստ մտածողութիւն՝ առաւել շեշտակիացել են: Իսկ դրա պատճառով հայկական դիրքորոշման կարծրացումն ու տարածաշրջանային մակարդակում նոր դերի ստանձման կարելիութեան առիթից օգտուելը հրամայական է դառնում:

Ընդհանուր առմամբ, հէնց այդ ուղու վրայ է հայկական արտաքին քաղաքականութիւնը: Հայկական կողմի դիրքորոշումների կարծրացմանը ակնատես եղանք Հայաստանի նախագահի ելոյթում ՄԱԿ-ի ամպիոնից, յատկապէս Արցախի հարցով՝ «Արցախի Հանրապետութիւնը չի կարող ունենալ աւելի ցածր կարգավիճակ եւ վայելել աւելի քիչ ազատութիւն, քան այսօր ունի» արտայայտութեամբ, իսկ տարածաշրջանային առումով, փաստօրէն, վերջնաժամկէտ ներկայացնելով Թուրքիային հայ-թուրքական արձանագրութիւնների առ ոչինչ յայտարարելու մտայնութեամբ: Այս երկու ուղղութիւններում Հայաստանի նախագահի ելոյթը կարելի է համարել անկիւնադարձային, որով եւ յայտ է ներկայացում նոր դերակատարութիւն ստանձնելու համար:

Միւս կողմից, ականատեսը եղանք Արցախի արտաքին գործերի նախարարութեան յայտարարութեանը՝ կապուած Իրաքի քրտական մարզի անկախութեան հանրաքուէի կապակցութեամբ, որտեղ փաստօրէն Արցախը ողջունեց քիւրտ ժողովրդի զարգացման ուղին ինքնուրոյն ընտրելու իրաւունքի իրացման աքթը: Այսպիսով, փաստօրէն Հայաստանը յայտ է ներկայացնում տարածաշրջանային իրադարձութիւնների առնչութեամբ դերակատարութիւն ստանձնելու համար: Պէտք է հաշուի առնել, որ այդ առումով հայութեան ներուժը պատկառելի է: Հայութիւնը կարող է առարկայական ներկայութիւն ունենալ երկու պետութիւններով՝ ի դէմս Հայաստանի եւ Արցախի հանրապետութիւնների, եւ՝ սփիւռքով: Մնում է կարողանալ ճիշդ եւ տեղին օգտագործել հայկական ներուժը՝ ի խնդիր հայկական աշխարհի անվտանգութեան եւ զարգացման:

ԱԿՆԱՐԿ

«Հայկական Սփիւռքը Յարափոփոխ Աշխարհում» Հատորը՝ Սփիւռքի Վաւերագրութեան Կարեւոր Աղբիւր

ՀՀ Սփիւռքի նախարար Տիկ. Հրանտյշ Յակոբեանի վերջերս լոյս տեսած **Հայկական Սփիւռքը Յարափոփոխ Աշխարհում** հատորը (650 էջ) հանրագիտարանէ մը աւելի, Սփիւռքի հարցերու ուսումնասիրութեան, հայուն ինքնութեան ու քաղաքական մտքի հոլովոյթին կապուած փաստավաւերագրական աղբիւր մըն է, հսկայ շտեմարան մը տեղեկութիւններու եւ վիճակագրական տուեալներու: Յարափոփոխ եւ բազմաշերտ Սփիւռքին լայնօրէն քաջատեղեակ, անոր պատմութեան, հոլովոյթին, պայքարին, բարդ խնդիրներուն եւ

ներքին զգայնութիւններուն մօտէն ծանօթ, հմուտ փորձագէտի մը աշխատասիրութիւնն է ան, ուր ներբեռուած վաւերական ու ամբողջական տուեալները տարիներու անխոնջ բանահաւաք աշխատանքի արգասիքն է, բան մը՝ որ ցոյց կու տայ Սփիւռքի նախարարին «իր հօտը» մօտէն ճանչցած ըլլալու հանգամանքն ու փաստը:

Տիկին Յակոբեան արդարօրէն մատը վերքին վրայ կը դնէ, երբ կը նշէ, թէ համաշխարհայնացման ու յարափոփոխ աշխարհի այսօրուան պատկերին դիմաց, հայկական Սփիւռքը աստիճանաբար կը կորսնցնէ իր հայու ինքնութիւնը, կանգնած է ուժացման արագ գործընթացի մը առջեւ, ուստի Սփիւռքի գլխաւոր հիմնախնդիրն ու մարտահրաւերը՝ հայապահպանութեան խնդիրն է: Ապա կը հետեւցնէ, որ համայնքային կեանքը Սփիւռքի մէջ արմատական վերատեսութեան, վերակազմակերպման կարիքը ունի: Նախարարին հիմնական կիզակէտը՝ Հայաստանի եւ Արցախի զոյգ հանրապետութիւններու հզօրացման գործին մէջ Սփիւռքի կարեւոր եւ մեծ դերակատարութիւնն է, ինչպէս նաեւ Սփիւռքի գոյատեւումն ու յարատեւութիւնը:

Սփիւռքի կառոյցներուն հետ գործակցութեան հսկայ դաշտ մը կը բանայ հեղինակը, երբ կը մատնանշէ այլազան բնագաւառները, ուր Հայաստանի համապատասխան կառոյցները կրնան իրենց ներդրումը բերել, ինչպէս՝ հայագիտութեան, լրատուութեան եւ մամուլի, թանգարաններու, բարձրագոյն կրթութեան, ցեղասպանագիտութեան եւ այլ մարզերէ ներս: Սփիւռքի դիմագրուած բազում դժուարութիւններուն դիմաց, հայրենի կառոյցները կրնան եւ պարտին այդ նեցուկը ցուցաբերել եւ միաժամանակ օգտուիլ Սփիւռքի համայնքներուն, կառոյցներուն եւ անհատներուն ծով փորձառութենէն եւ հսկայ ներուժէն, ի խնդիր Հայաստանի հզօրացման եւ արտաքին աշխարհին ու միջազգային կառոյցներուն ու կազմակերպութիւններուն հետ գործակցութեան հեռանկարով: Հայաստանի Հանրապետութեան Սահմանադրութեամբ ամրագրուած հայկական Սփիւռքին հետ համակողմանի կապերու զարգացման, հայապահպանութեան ուղղուած քաղաքականութեամբ եւ մշակութային, կրթական, լեզուի թէ այլ մարզերէ ներս գործակցութեան կարիքը ոչ միայն ողջունելի է, այլ՝ պահանջք, որ կ'ենթադրէ պարտաւորութիւն: Մշակուած, լուրջ ռազմավարութիւն մը այդ նպատակին ի խնդիր, մեկնելով Սփիւռքի կարիքներէն, կրնայ ամրապնդել ու բարձրացնել վստահութեան մակարդակը Հայաստանի եւ Սփիւռքի միջեւ: Այդ գորակցութիւնը պարտի ընթանալ երկու ուղղութիւններով:

Բնականաբար հասկնալի է նախարարին պահուածքը, երբ կ'անդրադառնայ Սփիւռքի համայնքներու ներքին դժուարութիւններուն ու թերութիւններուն: Կը մատնանշէ երեւոյթներ, կը կատարէ

թելադրություններ, սակայն չի խորանար անոնց պատճառներուն կամ պատասխանատուներու փնտռութիւն մէջ:

Հեղինակը իրաւացիօրէն կը մատնանշէ Հայոց ցեղասպանութեան դառն ու ծանր հետեւանքները իրաւագրկուած եւ ցեղասպանութիւնը իր մորթին վրայ ապրած սփիւռքահայուն համար, պատմական անցեալն ու հաւաքական յիշողութիւնը արծարծ պահելու կարեւորութիւնը իբրեւ նոր սերունդներուն հայ մնալու ազգային արժեհամակարգի նախադրեալ: Պահանջատիրութիւնը, գոր Հայաստանի պետական այրերը կը խուսափին որդեգրելէ, փոխարէնը օգտագործելով «հետեւանքների վերացում» բառակապակցութիւնը, հայ ժողովուրդի միասնականութեան կարեւորագոյն ազդակներէն է, թէեւ ո՛չ միակը: Յեղասպանութեան 100-ամեակը, հաւաքական ու պատմական յիշողութիւնը պահպանելու եւ նոր սերունդներուն որպէս ուխտ եւ աւանդ փոխանցելու լաւագոյն առիթն էր, կը հաստատէ տիկին Յակոբեան:

Հատորին մէջ հանգամանօրէն կը քննարկուին Սփիւռքի պատմամշակութային արժեքները, նաեւ ազգային կառոյցներու եւ անհատներու գոյքերու եւ ժառանգութիւններու հիմնախնդիրները. կ'առաջարկուի մօտէն զբաղիլ այդ հարցով, նախանձախնդիր՝ որ անհատներու եւ այլոց կտակները չիւրացուին օտարներէ: Տիկին Յակոբեան կը հարցադրէ՝ որո՞նք են այս կտակներուն իրաւատէրերը, ո՞վ է ազգ-ժառանգորդը, եթէ ոչ ազգային պետութիւնը՝ Հայաստանի Հանրապետութիւնը եւ կ'առաջարկէ հաշուառում կատարել ազգային ժառանգութեան, ընդհուպ՝ այդ ժառանգութեան հայրենադարձութիւն: Այս հարցը եւ առաջարկուած մօտեցումը լուրջ քննարկումի կարիքն ունին, նկատի ունենալով անոնցմէ յառաջացող զգայնութիւնները:

Տիկին Յակոբեան հանգամանօրէն կը քննարկէ հայուն ինքնութեան հիմնական բաղադրիչները՝ մայրենի լեզուն, հայ մշակոյթն ու դպրութիւնը, եկեղեցին, ընտանիքը, բարքերն ու սովորութիւնները, պատմական յիշողութիւնը, շեշտելով հայրենիքի հետ կապն ու հողին՝ օճախին գօրութիւնը սփիւռքահայուն ինքնութիւնը պահելու եւ պահպանելու ճիգին մէջ: Իրաւացի է երբ արեւմտահայերէնի նահանջին կը զուգակցէ նաեւ արեւելահայերէնի վտանգուած ըլլալու իրողութիւնը կամ լեզուին աղաւաղումը հայրենիքի մէջ, երեւոյթ մը, որ կը պարտաւորեցնէ հայրենի պետութիւնը զօրաշարժի ենթարկելու իր պետական ողջ լծակները ի խնդիր մայրենի լեզուի երկու ճիւղերուն փրկութեան: Յաւ ի սիրտ, հեղինակը չի մատնանշեր միասնական ուղղագրութեան հարցը եւ հայ ժողովուրդի երկու հատուածներուն միասնականութիւնը ամրապնդող այնքան կենսական այդ քայլին նախաձեռնելու անհրաժեշտութիւնը: Միաժամանակ, խոր վերլուծման կ'ենթարկէ հայ ընտանիքին տեղն ու դերը, հայկական մշակոյթի կարեւոր յանձնառութիւնը հայապահպանման գործին մէջ, որպէս կամուրջ անոր անցեալին, ներկային ու ապագային, հայ երեխան հայկական անուններով օժտելու անհրաժեշտութիւնը՝ անոր հայեցի դիմագիծի պահպանման մէջ: Կ'անդրադառնայ հայախօսութեան նահանջին, խառն ամուսնութիւններուն, օտար վարժարաններ յաճախող հայ աշակերտութեան թիւի աճին, անոր վտանգին, որոշ տեղեր ազգային կառոյցներու ոչ-արդիւնաւէտ գործունէութեան: Կը շեշտէ Սփիւռքի համայնքներու ազգային նկարագրի պահպանման մէջ հայ եկեղեցական երեք կառոյցներու համագործակցութիւնը՝ նոյնիսկ մշակոյթի, կրթութեան, լեզուի եւ այլ մարզերու մէջ: Բազմաշերտ են հարցերը եւ քննարկուած թեմաները, հեղինակին շեշտադրումներով, գիտական, մեթոտաբանական, վերլուծական մօտեցումով, բան մը՝ որ հատորը կը դարձնէ աւելի քան ամբողջական ու յազգեցած: Հարկ է խոստովանիլ, թէ հատորը վերլուծելու կամ ներկայացնելու որեւէ փորձ ի յառաջագունէ դատապարտուած է ըլլալու մասնակի եւ թերի: Այս տողերուն հեղինակը նախօրօք կը գիտակցեր այդ ճիգին դժուարութիւնը:

Տիկին Յակոբեան կը շեշտէ հայկական Սփիւռքին կարողականութիւնը հայրենիքի հզօրացման ծառայեցնելու այլազան բնագաւառները, կարելորութիւնը, միջոցները, Հայաստան-Սփիւռք գործակցութեան զանազան շերտերը, անհրաժեշտութիւնը, կը բաղդատէ յունական, հրէական եւ իրլանտական սփիւռքները, վեր առնելով անոնց փորձը, Սփիւռքի լոյսի օգտագործումը ի խնդիր Հայաստանի եւ Արցախի հզօրացման, հայուն ինքնութեան տագնապն ու առողջ ախտաճանաչումը կ'ընէ հայուն գոյատեւման երաշխիքներուն ուժեղացման ի խնդիր: Հարուստ փորձի վրայ յենած իր մատնանշումները կ'ամփոփեն Սփիւռքի ներկայի ու անցեալի մարտահրաւերները, ներկայացնելով լուծման առաջարկներ, քննարկելի եւ նաեւ օգտագործելի արտերկրի մեր համայնքներէն ներս: Ան էապէս յաջողած է դասակարգել հիմնախնդիրները եւ Սփիւռքի գոյատեւումը ամրագրող միջոցները լուսարձակի տակ բերել:

Յատուկ բաժինով կը ներկայացուին Սփիւռքի բերած նիւթական հսկայ ներդրումներն ու նպաստը անկախ Հայաստանի եւ Արցախի զօրացման ու բարգաւաճման մէջ, եւ այդ նոյն Սփիւռքին վերապահուած անուրանալի դերակատարութիւնը հայրենիքի զարգացման մէջ: Հատորը ի մի կը բերէ սփիւռքեան կառոյցներուն եւ անհատ ազգայիններուն հսկայական ներդրումներուն պատկերը, աշխատանք մը՝ որ լուսագոյնս կը ցոլացնէ վերջին տասնամեակներու օժանդակութիւններու ծաւալն ու չափը: Մեծ է Սփիւռքին դերը հայրենաշինութեան գործին մէջ: Այս հատորը կու գայ նա՛եւ այս ճշմարտութիւնը հաստատելու, իր բերած հարուստ տուեալներով:

Հատորին մէջ խոր քննարկման կ'ենթարկուին հայուն ինքնութեան հարցերը, Սփիւռքի նախարարութեան գործելաճան ու գործունէութիւնը, հեռանկարներն ու ընելիքները, Սփիւռքի հետ գործակցութեան նպաստող ծրագրերն ու բնագաւառները, երկքաղաքացիութեան հաստատումը, բռնի իսլամացումը հայերու հարցը, Թուրքիոյ՝ հայոց ցեղասպանութեան ժխտումի ու նենգափոխման քաղաքականութիւնը, Հայաստանի շրջափակումը, Ատրպէյճանի թշնամական ու յարձակողապաշտ նկրտումները, արտագաղթի աճող մակարդակը, արտաքին եւ ներքին մարտահրաւերները, Հայաստան-Սփիւռք խորհրդածողովներն ու անոնց կարելոր դերը կամուրջներու հաստատման եւ փոխըմբռնման տեսակէտէն, հայկական ողջ ներուժի օգտագործման կարելորութիւնը թէ՛ գաղութներէն ներս եւ թէ՛ ի խնդիր Հայաստանի եւ Արցախի հզօրացման, որպէս կարելոր գործօն:

Հատորը յագեցած է բազմաբնոյթ վիճակագրական ու տարբեր անհատներու եւ հաստատութիւններու կողմէ կատարուած ուսումնասիրութիւններով, որոնք այս հատորին կու տան գիտական արժէք եւ հաւաստիութիւն: Հոն ներկայացուած բոլոր առաջարկներն ու ծրագրերը, խոր գիտակցումն են սփիւռքահայութեան հարցերուն եւ դժուարութիւններուն, նա՛եւ փորձին. համադրումն են ամէնուր եղած գիտական-ակադեմական զեկոյցներու, դասախօսութիւններու վերլուծման ու եզրայանգումներուն, գործադրելի՝ Սփիւռքի թէ՛ հայրենի կեանքի որեւէ բնագաւառի պարագային: Հատորը մեծ ներդրում է սփիւռքագիտութեան համար, ի մասնաւորի քննադատական մտածողութեան (critical thinking) տեսակէտէն: Այս բոլորը կը վկայեն, որ ի դիմաց ՀՀ Սփիւռքի նախարարին՝ մենք գործ ունինք նախարարութիւնը կառոյցի եւ փորձ ունեցող հաստատութեան վերածած ուժեղ անհատականութեան մը, պետական հարուստ մտածողութեամբ, որուն իննամեայ աշխատանքին ու տեսլականին արգասիքն է այս հատորը, արժանի՝ լուրջ ուսումնասիրութեան, Սփիւռքի եւ ի մասնաւորի հայրենիքի մէջ:

Աւարտելու համար՝ այս ծանրակշիռ հատորը կ'արժէր լոյս ընծայել դասական ուղղագրութեամբ եւ ինչո՛ւ ոչ՝ արեւմտահայերէնով:

ԽԱՉԻԿ ՏԷՏԷԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Ս. Գեորգ Զորավարի Տօնին Յիշատակումը՝ Հալեպի Ս. Գեորգ Հրկիզուած Եկեղեցոյ Մէջ

Բերիոյ հայոց թեմի առաջնորդ Շահան արք. Սարգիսեանի հովանաւորութեամբ եւ օրհնութեամբ, շաբաթ, 30 սեպտեմբեր 2017-ի առաւօտեան ժամը 9:00-ին Նոր Գիւղի Ս. Գեորգ եկեղեցոյ մէջ տեղի ունեցաւ Ս. Գեորգ զօրավարի տօնին յիշատակումը:

Հակառակ պատերազմին պատճառաւ ահաւոր տագնապին եւ վնասներուն՝ հալեպահայը վերանորոգ թափով եկաւ Ս. Գեորգ եկեղեցի: Ուխտաւորներ հաւատքի ջերմեռանդութեամբ եւ կարօտակէզ զգացումներով աղօթեցին քահանայ հայրերուն հետ միասին, որպէսզի Տէր Աստուած Ս. Գեորգ զօրավարին բարեխօսութեամբ խաղաղութիւն եւ բարօրութիւն շնորհէ սուրիական հայրենիքին:

Հայաստանի Անկախութեան 26-րդ Տարեդարձին Նուիրում Ձեռնարկ

Կազմակերպութեամբ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու մէջ Հայաստանի դեսպանութեան, գործակցութեամբ Ապու Տապիի Ազգային վարչութեան, 15 սեպտեմբերին Ս.

Նահատակաց եկեղեցոյ կից «Մուրէն Կոճակեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ համերգ՝ նուիրում Հայաստանի անկախութեան 26-րդ տարեդարձին:

Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու եւ Քաթարի կաթողիկոսական փոխանորդ Մեսրոպ ծ. վրդ. Սարգիսեան

անդրադառնալով օրուան խորհուրդին՝ իր մաղթանքները կատարեց ներկաներուն:

Համերգի աւարտին ելոյթ ունեցաւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու մէջ Հայաստանի դեսպանութեան ներկայացուցիչը, որ շնորհաւորեց Հայաստանի անկախութեան

26-ամեակը: Ան անդրադարձաւ անցնող տարիներուն իրագործուած յաջողութիւններուն, նաեւ խօսեցաւ Հայաստանի, Արցախի եւ սփիւռքի եռամիասնութեան մասին:

ԱՅԼԱԶԱՆ

Ինչպե՞ս Արթնցնել Երեխան

Երեխան արթնցնելը իսկական մարտահրավեր է շատ մը ծնողներու համար: Երեխան չի կրնար եւ չ'ուզեր արթննալ, բան մը, որ կը զայրացնէ ծնողքը, քանի որ իրենք ալ իրենց կարգին գործէ կ'ուշանան: Բայց նախքան զայրանալը՝ ծնողները պէտք է հասկնան՝ ինչի՞ հետեւանք է այս երեւոյթը:

Ինչո՞ւ Երեխան Դժուար Կ'արթննայ

Նախ մանկապարտէզ կամ դպրոց յաճախելը ինքնին լուրջ փոփոխութիւն է երեխային համար. արձակուրդէն դպրոց փոխանցումը պէտք է ըլլայ հեզասահ: Դպրոցական վերամուտէն առնուազն երկու շաբաթ առաջ երեխան պէտք է մէկ ժամ կանուխ քնանայ:

Եթէ երեխան վարժուի նոյն ժամուն քնանալ, անոր կենսաբանական ժամացոյցը զայն կը նախապատրաստէ կանուխ արթննալու:

Կանուխ եւ նոյն ժամուն քնանալը կը նպաստէ, որ բարելաւուի երեխային ջղային համակարգը, ան կը դառնայ աւելի հանդարտ, հաւասարակշռուած, ուշադիր եւ կեդրոնացած:

Ինչպե՞ս Արթնցնել Երեխան

Երեխան պէտք է արթնցնել դանդաղ եւ հանգիստ: Կարելի է մեղմ երաժշտութիւն դնել, գլուխը թեթեւ շոյելով՝ անունը քանի մը անգամ կրկնել, գրկել եւ համբուրել, հարցնել՝ ինչպե՞ս քնացաւ եւ ի՞նչ երազ տեսաւ:

Կարելի է անկողինին մէջ երեխային քանի մը շարժում ընել տալ՝ փոխանակ ստիպելու, որ անմիջապէս ոտքի ելլէ ու պատրաստուի:

Կարելի է նաեւ երեխային մէջ հաճելի զգացողութիւն արթնցնել՝ քանի մը վայրկեան անոր մարմինը մարձելով:

Ինչպե՞ս Կարելի Չէ Արթնցնել Երեխան

- ա.- Գոռալով եւ հրմշտելով,
- բ.- Բարձր երաժշտութեամբ կամ զարթուցիչի բարձր ձայնով,
- գ.- Զօրաւոր լոյս բանալով:

Այս պարագաներուն երեխան աչքերը կը բանայ շփոթած, ջղագար եւ խառնաշփոթ վիճակի մէջ:

Ճիշդ Եւ Միալ Կարծիքներ՝ Մանրալիքին Մասին

Շատ կարճ ժամանակի ընթացքին մանրալիքը դարձաւ մեր խոհանոցներուն տիրական սարքերէն մէկը, որմէ դժուար է հրաժարիլ՝ նկատի առնելով անոր գործնական առաւելութիւնները: Այսուհանդերձ, մանրալիքի դէմ արշաւը կը շարունակուի, եւ անոր կը վերագրուին այլազան չարիքներ: Արդարացի՞, թէ՞ սխալ են անոնք, եկէք՝ ստուգենք միասին:

- 1 -

Վտանգաւոր է աշխատող մանրալիքին դիմաց կենալը:

Մանրալիքին առջեւ կենալը եւ մէջը եփուող ուտելիքին հետեւիլը ոչ մէկ վտանգ կը ներկայացնէ, անոր ելեկտրական ալիքները ո՛չ դոնակէն եւ ո՛չ ալ ճեղքերէն դուրս կ'ելլեն: Անշուշտ խօսքը կը վերաբերի նոր եւ որակաւոր մանրալիքներուն:

- 2 -

Մանրալիքի գործածութիւնը կ'աւելցնէ քաղցկեղի հաւանականութիւնը:

Երկար ատեն մեզ մտահոգած այս հաստատումը առայժմ անհիմն է, քանի որ ARC-ը (Քաղցկեղի հետազօտութեան հիմնարկը) կը հաստատէ, որ մինչեւ օրս տակաւին փաստուած չէ մանրալիքի գործածութեան եւ քաղցկեղի յառաջացման միջեւ ուղղակի կապի մը առկայութիւնը:

- 3 -

Մանրալիքին մէջ ուտելիքները կը կորսնցնեն իրենց կենսանիւթերն ու հանքայինները:

Այո՛, մանրալիքին մէջ կերակուրները 60 տոկոսով կը կորսնցնեն իրենց աննդական արժէքը, բայց այս երեւոյթը միայն մանրալիքին չի վերաբերիր, այլ բոլոր եփի ձեւերուն, որոնց ընթացքին ջերմաստիճանը բարձր է, այսինքն 100 ջերմաստիճանը կ'անցնի:

- 4 -

Պէտք է խուսափինք մանրալիքին մէջ կերպընկալ ամանեղէն գործածելէ:

Այո՛, յանձնարարելի է ուտելիքները եփել կամ տաքցնել ապակեայ ամաններու մէջ, որոնք անվտանգ են եւ առողջապահական:

- 5 -

Մանրալիքին մեջ եփուող կերակուրը պետք չէ համեմել, պետք է սպասել եփի աւարտին:

Այո՛, նախօրօք համեմուած ուտելիքները կը կորսնցնեն իրենց համը: Նախընտրելի է զանոնք համեմել մանրալիքէն դուրս բերելէ ետք: Ինչ կը վերաբերի աղին, անիկա կը վնասէ ուտելիքին համաչափ եփին եւ կը չորցնէ զայն:

Որո՞նք Են Աշխարհի Նուազ «Առողջ» Երկիրները

Շաքարախտ, քաղցկեղ, սրտանօթային հիւանդութիւններ...

Բրիտանական ուսումնասիրութեան մը համաձայն, ալքոլի եւ ծխախոտի տարեկան սպառումի տոկոսը, ինչպէս նաեւ բնակչութեան մէջ սոնքութեան համեմատութիւնը շատ բան կ'ըսեն տուեալ երկրի մը «առողջութեան» մասին:

Այս չափանիշներէն մեկնելով՝ Առողջապահութեան միջազգային կազմակերպութիւնը, երկու այլ կազմակերպութիւններու հետ, պատրաստած է զոյգ ցանկ՝ աշխարհի 10 նուազ «առողջ» եւ 10 «ամենաառողջ» երկիրներու. այսպէս, աշխարհի ամէնէն վատառողջ երկիրը հանդիսացած է Չեխիան, որուն կը յաջորդեն՝ Ռուսիան, Սլովենիան, Միացեալ Նահանգները, եւ Լիթուանիան...

Ինչ կը վերաբերի աշխարհի ամենաառողջ 10 երկիրներուն, ցանկին առաջին դիրքը կը գրաւէ Աֆղանիստանը, որուն կը յաջորդեն Քենիան եւ Նիկերիան:

«Քրիստոնէութեան Ծնունդը Միջին Արեւելքի Մէջ» Խորագիրով Ցուցահանդէսին Կը Ներկայացուին Հայկական Ձեռագիրներ

25 սեպտեմբերին Փարիզի Արաբական աշխարհի հիմնարկի թանգարանին մէջ բացումը կատարուեցաւ «Քրիստոնէութեան ծնունդը Միջին Արեւելքի մէջ» խորագիրով ցուցահանդէսին: Բացման արարողութեան ներկայ էին Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնը եւ Լիբանանի նախագահ Միշել Աունը:

Երուսաղէմի հայոց պատրիարքարանը ուղարկած էր 14-րդ դարու երկու ձեռագիրներ եւ 1798 թուականի խորանի վարագոյր մը՝ զանոնք ցուցահանդէսին ներկայացնելու համար:

Ցուցահանդէսին անդրադարձ կար նաեւ Հայոց ցեղասպանութեան՝ նկարներու միջոցով ներկայացնելով հայերու հաստատումը Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի մէջ: